IJhorst, 10 april 2021

Betreft: voorbereiding inspraak omwonenden plan Poeleweg

Geachte raadsleden,

In voorbereiding op de opiniërende bespreking van het bestemmingsplan Poeleweg bent u door ons, de omwonenden, ter plaatse uitgenodigd. Elk van uw fracties is langsgekomen. Daar zijn wij u dankbaar voor! Eén omwonende zal als vertegenwoordiger van de buurt gebruik maken van het inspreekrecht. Als voorbereiding op ons betoog ontvangt u dit schrijven. Wij realiseren ons dat wij u weinig leestijd bieden. Hieronder volgt eerst een korte inleiding, daarna volgt een uiteenzetting per thema. In de bijlage nemen we aanvullende verwijzingen op naar relevante stukken en vragen aan de raad.

Wij willen opnieuw benadrukken dat wij het voor het dorp IJhorst heel belangrijk vinden dat er gebouwd gaat worden. Dit zal de leefbaarheid en doorstroom ten goede komen. Wonende in een dorp zijn wij ons er ook bewust dat onze woonomgeving kan veranderen. Onze moeite zit dan ook niet bij het feit dát er gebouwd gaat worden. ‘Wel mag hij/zij er vanuit gaat dat dergelijke ontwikkelingen worden uitgevoerd met respect voor de belangen van de omwonenden', schreef de gemeente bij een eerdere bestemmingsplanwijziging aan de Bakkerslaan in IJhorst.[1] En dat is exact wat er nu ons inziens niet gebeurd.
Wij zien twee overkoepelende thema’s waarin de gemeente op procesniveau in gebreke blijft. Te weten behoorlijke informatievoorziening aan direct belanghebbende burgers en een redelijk niveau van burgerparticipatie. Dit heeft geleid tot een voorstel waarvoor bij omwonenden geen of nauwelijks draagvlak is.

Behoorlijke informatievoorziening

De overheid heeft de taak om zijn burgers duidelijk, begrijpelijk en zo volledig mogelijk te informeren. Burgerperspectief zou hierin centraal moeten staan en de overheid zal meer moeten doen dan juridisch gezien verplicht is om burgers te bereiken zodat zoveel mogelijk burgers de kans krijgen hun stem te laten horen. [2]
In het proces betreffende plan Poeleweg zijn er meerdere momenten geweest waarin wij niet van voldoende, begrijpelijke en volledige informatie zijn voorzien. Juridisch perspectief lijkt leidend te zijn geweest en niet het burgerperspectief.

- De aankondiging van de opiniërende bespreking van het stedenbouwkundig plan op 9 juni 2020 is niet expliciet in De Staphorster gepubliceerd. Omwonenden vertrouwden op de nieuwsbrief waarvoor ingeschreven kon worden bij de inloopavond. Deze werd pas verzonden na vaststelling van het stedenbouwkundig plan door de raad. Dit heeft ons als burgers een kans ontnomen om invloed uit te kunnen oefenen. Zeker gezien dit stedenbouwkundig plan onbespreekbaar is gebleken.
- We waarderen de nieuwsbrief die huis-aan-huis is verspreid, echter is de informatie die er werkelijk toe doet niet helder en toegankelijk omschreven. Er zijn meerdere direct omwonenden van de omliggende straten die niet uit de (digitale) informatie

---

[1] Gemeente Staphorst (2014), Bestemmingsplan Oud IJhorst, IJhorst en Punthorst, partiële herziening Bakkerslaan, bladzijde 35
[2] Nationale Ombudsman (2019), Informeren= Publiceren? Behoorlijke informatieverstrekking aan omwonenden rondom vergunningverlening

hebben kunnen ontlenen dat er een bospad komt en 10,5 meter hoge bebouwing met een goothoogte van 6 meter. Deze werkwijze is strijdig met hetgeen je van de overheid mag verwachten: voor iedereen toegankelijke, begrijpelijke informatie.[2]

- In de raadsvergadering van 9 juni 2020 is besproken dat tijdens de termijn van de terinzagelegging opnieuw een inloopavond georganiseerd zou gaan worden om de plannen toe te lichten aan belangstellenden. Deze heeft zonder enige mededeling van de gemeente niet plaatsgevonden.
- Voor ons als burgers is de verhouding tussen de ontwikkelende partijen en de gemeente niet helder. Hoe worden de belangen van de omwonenden nu gewogen bij het college als die in strijd zijn met die van de ontwikkelende partijen en dus in zekere zin van de gemeente? Onze indruk is dat de gemeente nu alleen voorstellen overneemt die spoedige voorgang van het plan niet in de weg staan. Prevaleren de belangen van de ontwikkelende partijen boven die van omwonenden?
- Op een basisgroenstructuurkaart[3] uit december 2018 staat een speelplaats en wandelpad aangeduid op privégrond die nu onderdeel is van het nieuwbouwplan. Dit roept vragen op bij omwonenden. In welke mate was er toen samenwerking? Was de raad hiervan op de hoogte en hebben beleidsambtenaren toen al opdracht gekregen dit in het groenbeleid vast te leggen? Is toen al vastgelegd dat er een speelplaats en pad kwam? Waarom zijn omwonenden hierover niet geïnformeerd?
- Wij missen transparantie over de toekomst van de nieuwe wijk. Uit het informele circuit horen wij dat er mogelijk een uitbreiding komt en zien wijzigingen in de fasering die hier mogelijk mee samen hangen. Ook is er een foto opgenomen in het ontwerp bestemmingsplan met de uitbreiden en is de stikstofberekening voor 50 woningen in plaats van 39 woningen uitgevoerd. [4] Het schept vertrouwen als de gemeente open is over het toekomstperspectief.

Burgerparticipatie

De Gemeente Staphorst lijkt de wens te hebben burgerparticipatie een plaats te geven ook in het domein Ruimtelijke Ordening[5]. De ambities van de gemeente zijn hierin: een betere kwaliteit van beleid, meer draagvlak voor beleid, betere samenwerking en meer vertrouwen.[6] Ons inziens faalt de gemeente in al deze ambities bij de aanpak rondom nieuwbouwplan Poeleweg. De omwonenden ervaren vooral dat er de schijn van burgerparticipatie wordt gewekt. Werkelijk respect voor de belangen[1] van en een dialoog met omwonenden wordt niet gevoeld. Dat is in tegenstrijd met hetgeen de gemeente van zijn eigen inwoners verwacht en ook van zijn eigen medewerkers kijkend naar de EPOS- systematiek[5].

- Het is omwonenden niet helder welke mate van burgerparticipatie nu gehanteerd wordt. Welke trede van de participatieladder had de gemeente in gedachten?[6] EPOS stuurt aan op de trede ‘adviseren’ en dus motiveren wanneer je afwijkt. De gemeente hanteert hier ‘raadplegen’ en ‘informeren’.
- Er ligt nu een plan waarin geen enkele definitieve wijziging is geweest in het belang van en op verzoek van de omwonenden. Al heeft de gemeente de indruk dat er verschillende wijzigingen zijn gedaan.
- Twee omwonenden hebben een gesprek met de wethouder en beleidsmedewerker gehad om zicht te krijgen op de reden dat omwonenden niet direct betrokken worden bij een bestemmingsplanwijziging. De wethouder is van mening dat met de samenwerking met de Dorpsraad en het organiseren van de inloopavond dit voldoende is gedaan. Corona noemt de wethouder als reden dat er geen tweede bijeenkomst is geweest.

---

[3] Gemeente Staphorst, Kaart 4: Basisgroenstructuur woonkern IJhorst
[4] Gemeente Staphorst, Ontwerp Bestemmingsplan Poeleweg IJhorst
[5] Gemeente Staphorst, Handleiding EPOS
[6] Gemeente Staphorst, Nota Burgerkracht 2015-2016

- De gemeente heeft het voorontwerp bestemmingsplan naar de overlegpartners (zoals de provincie) verstuurd en niet naar de andere belangstellenden. Het idee was dat de procedure op deze wijze zo voortvarend mogelijk opgepakt kon worden. We vinden het pijnlijk dat de overlegpartners wél geïnformeerd worden en de omwonenden niet. Gezien de EPOS-systematiek zou dit niet tot problemen hoeven leiden, áls deze gevolgd zou worden.
- Het door de gemeente opgestelde Handboek EPOS[5] biedt een uitstekende handleiding (die ook voor gemeentemedewerkers is bedoeld). We verbazen ons dat de leidraad hierin klaarblijkelijk niet voor dit project lijkt te gelden. In de bijlage lichten we onderdelen uit het Handboek EPOS uit waarin de gemeente ons inziens in gebreke blijft.
- De Rekenkamercommissie heeft in 2019 diverse aanbevelingen gedaan aangaande burgerparticipatie.[7] Een daarvan is goede argumentatie over vormen van burgerparticipatie, een ander is herleidbaarheid van de weging van burgerparticipatie en het waarom. Ons is volstrekt onduidelijk wat nu wel bespreekbaar was en wat niet en waarom. Dit gebrek aan transparantie geeft het gevoel dat er een trein op gang is gebracht waar alleen de kruimels vanaf kunnen om de trein maar op gang te houden.

Voorstel omwonenden

Nogmaals, wij zijn voorstanders van de woningbouw. Echter zien wij dat het plan verbeterd kan worden in samenhang met het landschap, de bebouwing én met respect voor omwonenden. De alternatieven hoeven niets af te doen aan het woningaantal en de kwaliteit van het plan. Het vraagt wél flexibiliteit van de ontwikkelende partijen.

- **Het bosje dient in zijn geheel behouden te worden.**
  - De belevingswaarde van het bosje is voor omwonenden groot. Er moeten veel bomen gerooid worden om er een verkeersveilig pad van te kunnen maken gezien de hoge rug in het bos. Dan zal er niet veel van het bosje overblijven.
  - We missen een onderzoek naar de natuurwaarde van het bosje.
  - De impact op de privacy van omwonenden zal fors zijn.
  - De argumentatie van een ommetje gaat ons inziens niet op. Enkele tientallen meter verder kun je over de Poeleweg (straks hopelijk mét voetpad) ook een ommetje maken met zicht op een mooi vol groen bosje.
  - De gemeente geeft aan optioneel ook een speelplaats in te tekenen in het middengebied van de wijk na feedback van bewoners. Dit zien wij graag schriftelijk bevestigd.
  - Wij wensen geen verlichting in en nabij het bosje om de belevingswaarde en het leefklimaat voor dieren te behouden.
  - Indien er hoe dan ook een pad moet komen, zien we dit graag uitgesteld tot de wijk is afgerond omdat dit dan mogelijk op een plaats aangelegd kan worden waardoor meer bos gespaard kan worden.
  - Om het bosje werkelijk zo min mogelijk aan te tasten dienen de geplande woningen meer dan 3,5 meter van de kavelgrens te komen. Een dubbele afstand zou passender zijn.

- **Het gehele nieuwbouwplan moet in samenhang met omliggende natuur én de bebouwing aan Poeleweg, Bakkerslaan en Ywehof worden gebouwd.**
  - Een goed stedenbouwkundig plan sluit aan op omliggende natuur en bebouwing. Gemeente Staphorst heeft de intentie uitgesproken om de dorpsranden van IJhorst te behouden en te versterken omwille van de

---

[7] Rekenkamercommissie Staphorst (8 januari 2020), Burgerparticipatie

kwaliteit en relatie met het omliggende landschap.[8] Dit blijkt uit ook uit de plankaart van het bestemmingsplan Oud IJhorst en IJhorst[9]. Alle randwijken van IJhorst hebben een specifieke bouwaanduiding laag (lage goot- en nokhoogte). Het verwondert ons zeer dat voor deze nieuwe wijk een uitzondering gemaakt mag worden.

- De gemeente argumenteert dat er twee aparte wijkjes komen en dat samenhang met de Ywehof niet nodig is. De samenhang die zij voldoende achten is de verkoop van enige grond aan de aannemer van de Ywehof en het doortrekken van het fietspad.
- De wethouder redeneerde dat een hoge goot- en nok nodig was om een diverse wijk te kunnen bouwen. Het beeldkwaliteitsplan biedt volgens ons voldoende aanknopingspunten om een diverse uitstraling te creëren.
- Het zicht op de bebouwing aan de Poeleweg wordt veel waarde toegedicht in het bestemmingsplan. Lucht tussen de woningen, laag goot- en nokhoogte, eenvoudig volume en haakse nokrichting. De direct aanwonenden van Bakkerslaan en Ywehof wensen eenzelfde invulling.
- Het stedenbouwkundig plan blijkt vanaf de inloopavond niet ter discussie te hebben mogen staan gegeven het voorstel aan de raad. Daarna werd genoemd dat er de mogelijkheid was een zienswijze in te dienen. Echter wordt feedback op de aansluiting op de Ywehof telkens afgewezen omdat het niet past in de stedenbouwkundige opzet.[10] De wethouder is gevraagd te beargumenteren waarom de feedback van meerdere reclamanten om samenhang te creëren met de Ywehof niet als verbetering wordt gezien. De wethouder noemt het stedenbouwkundig plan als een zorgvuldig tot stand gekomen resultaat met alle samenwerkende deskundige partijen. De ontwikkelende partijen zien de alternatieven van omwonenden niet als verbetering en schuiven deze daarom terzijde.
- Wij hadden het op prijs gesteld als er transparantie was geweest dat de stedenbouwkundige opzet nooit bespreekbaar is geweest.
- Er zijn goede alternatieven vanuit dezelfde stedenbouwkundige visie: alle randen vrijstaand verkavelen en naar binnen verfijnen. Een mogelijk alternatief ziet u hiernaast.

- Het feit dat een stedenbouwkundig plan juridisch niet bindend is, blijkt geen ruimte te geven voor gesprek. [11]
- De Dorpsraad is benaderd door de omwonenden om onze visie als omwonenden te toetsen. De Dorpsraad heeft hierop ook een zienswijze ingediend. We verwijzen u daarom expliciet naar Zienswijze 10.

Veel dank voor het lezen van onze brief!

In de bijlagen vindt u nog aanvullende beleidsstukken waarin we relevante notities hebben uitgelicht: het bestemmingsplan Oud-IJhorst, IJhorst en Punthorst, een stuk over een andere bestemmingsplanwijziging aan de Bakkerslaan in IJhorst, EPOS, Omgevingsvisie Staphorst, Woonvisie Staphorst 2020-2024 en Nota Parkeerkengetallen.

---

[8] Het Oversticht (2004), Van Sober naar Rijk, Visie op de gebouwde omgeving in het Reestdal
[9] Gemeente Staphorst (2010), Bestemmingsplan Oud-IJhorst, IJhorst en Punthorst
[10] Gemeente Staphorst (9 juni 2020), Raadsvoorstel Woningbouw IJhorst-Poeleweg
[11] Raad van State (21 december 2016), Uitspraak 201603958/1/R1

Ongetwijfeld zijn wij niet volledig. We staan open voor feedback en tegenargumenten zij het wél graag met een inhoudelijke onderbouwing. Indien hetgeen wij schrijven, vragen oproept horen wij dit graag.

Wij hopen van harte dat het u met aangeleverde informatie lukt om uw rol als toezichthouder en volksvertegenwoordiger uit te kunnen oefenen!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Bijlage Bestemmingsplan Oud IJhorst, IJhorst, Punthorst[9]

‘Op 1 juni 2004 heeft de gemeenteraad de Welstandsnota Staphorst vastgesteld. Hiermee wil de gemeente de ontwikkeling van een goede en passende architectuur stimuleren. Nieuwe ontwikkelingen dienen op een vanzelfsprekende manier te reageren op de oorspronkelijke karakteristieken van de streek. Het kan daarbij gaan om eigenschappen van de omringende bebouwing, de structuur van de openbare ruimte en de stedenbouwkundige of landschappelijke context. Doel is het bevestigen van het 'streekeigen' handschrift.
De kernen Staphorst, Rouveen en IJhorst bestaan uit verschillende wijken en objecten, gebouwd naar een bepaalde trend in een bepaalde tijd. Deze wijken en objecten zijn niet gebiedseigen maar typisch Nederlands. De wijken worden gekenmerkt door architectonische eenheden (bebouwingsblokken, rijen en dergelijke) die in de loop van de tijd zijn ontstaan. Hierdoor is een grote diversiteit aan bouwstijlen aanwezig, voor de bewoners dus een ruime keus aan woningtypen. Het beleid is erop gericht de bestaande situatie te respecteren en aan te sluiten op de aanwezige basiskwaliteit.’ (bladzijde 18-19)

Vraag voor de raad: Het nieuwe plan voegt met hoge goothoogte een geheel ander beeld toe aan IJhorst. Dat is in tegenstrijd met het bestemmingsplan. Hoe beoordeelt u dit?

Kijkend naar de plankaart Oud IJhorst- IJhorst hebben alle wijken die grenzen aan natuurgebieden of daar onderdeel van zijn de specifieke bouwaanduiding laag. Dat betekent een lagere goot- en nokhoogte. Dat geldt ook voor alle bebouwing in de wijde omtrek van het nieuwe plan.

Vraag voor de raad: Wij verwonderen ons enorm dat juist zo’n wijk die aan drie zijden verbonden is met natuur niet de specifieke bouwaanduiding laag krijgt. Hoe beoordeelt u dat?

De aangrenzende bebouwing aan het bosje heeft naast de specifieke bouwaanduiding laag ook de aanduiding ‘wonen-groen’ omdat het van oudsher onderdeel uitmaakt van De Witte Bergen. Daar moet zeer zorgvuldig mee omgegaan worden bij ontwikkelingen.

Vraag voor de raad: Ons inziens geldt dit ook voor het bosje. Hoe beoordeelt u dit?

Bijlage Bakkerslaan[1]

Op een steenworp afstand van het plan Poeleweg ligt een appartementencomplex waarbij in het vooroverleg bestemmingsplan met omwonenden is gesproken over de bouwhoogte: 'Bij de beoordeling van de plannen zijn de bouwhoogte en het bebouwingspercentage belangrijke criteria geweest. Nu deze randvoorwaarden gerespecteerd worden, bestaat er een goede basis voor de verdere uitwerking van de plannen. Met de vereiste zorgzorgvuldigheid, moet het mogelijk zijn om tot een uitvoerbaar plan te komen.'

Vraag voor de raad: Wij vinden het wonderlijk dat een paar jaar later in hetzelfde gebied toch weer hoge gebouwen gepland worden.

In reactie op een van de zienswijzen staat genoteerd: ‘Verder is het correct dat er sprake is/was van bestaand groen op de perceelsgrens. Dit groen is echter niet zodanig waardevol dat de gemeente dit in het bestemmingsplan “Oud IJhorst, IJhorst en Punthorst” heeft vastgelegd. Dit geldt wel voor andere gebieden in IJhorst waaraan de bestemming “Wonen-Groen” is toegekend.’

Vraag voor de raad: Dit in overweging nemende, waarom mag een deel van het bosje dan wel gerooid worden?

Bijlage EPOS[4]

Onderstaande informatie is afkomstig uit het Handboek EPOS en is ons inziens relevant bij de beoordeling van het concept bestemmingsplan.

Gemeente Staphorst geeft aan naar een zekere uniformiteit te streven van bestemmingsplannen (bladzijde 29).

Vraag voor de raad: Waarom wordt er dan niet hetzelfde uitgangspunt als bij omliggende bebouwing gekozen?

In EPOS staat dat er gekozen mag worden voor een hoger niveau of meer gedetailleerde variant van een bestemmingsplan. Echter is zijn daartoe wel betere en overtuigende argumenten nodig (bladzijde 31).

Vraag voor de raad: Welke goede argumenten gelden bij dit plan dat hier andere goot- en nokhoogten mogen gelden?

Er zijn veegplannen uitgevoerd om meer uniformiteit te creëren is onze indruk.

Vraag voor de raad: Klopt onze indruk dat hier dan een uitzondering gemaakt wordt? gemaakt?

Het is helder dat gemeente Staphorts in beginsel niet met voorontwerpbestemmingsplannen wil werken met het oog op de doorlooptijd. De gemeente gaat er vanuit dat de aanvrager dan zelf voor een goede burgerparticipatie zorgt. Er wordt genoemd dat bestemmingsplannen die naar aard en omvang dusdanig grootschalig zijn en / of politiek gevoelig dat een voorontwerp ter inzage gelegd kan worden (blazijde 28).

Vraag voor de raad: Waarom geldt hier geen voorontwerpbestemmingsplan of goede uitvoer van EPOS-systematiek kijkend naar burgerparticipatie?

Gemeente Staphorst maakt onderscheid in twee soorten burgerparticipatie al naar gelang de omvang van het effect of de omvang van het plan. Het laagste niveau van burgerparticpatie wat verlangd wordt is het informeren van direct omwonenden en de resultaten daarvan met de gemeente bespreken. Bewoners tekenen ‘voor gezien’. Het gaat de gemeente erom dat: ‘… de initiatiefnemer heeft laten zien zijn verantwoordelijkheid te nemen door het houden van een goede dialoog met zijn directe woon- of leefomgeving. Het draagt bij aan een positieve insteek wat betreft het gevraagde initiatief.’ Kijkend naar plannen met een grotere ruimtelijke impact hebben verwacht de gemeente meer van de burgerparticipatie. ‘Dit houdt in dat hier expliciet naar de mening van omwonenden wordt gevraagd. Er vindt een dialoog plaats tussen initiatiefnemer en omwonenden. Het kan bijvoorbeeld betekenen dat het initiatief op de mening/advies van de omwonende wordt aangepast, bijvoorbeeld een andere situering van een bouwwerk, andere afstandsmaten of een andere erfrichting.’

Vraag voor de raad: Waarom geldt voor deze ontwikkelaar in samenwerking met de gemeente niet dat er uitgebreide burgerparticipatie plaatsvindt?

‘De gemeente (college of raad) zal haar medewerking aan het initiatief, naast de beleidsmatige toets, laten afhangen van haar oordeel over de zorgvuldigheid van de gevoerde dialoog. Hierbij spelen de volgende vragen een belangrijke rol: Is de buurt geïnformeerd over de plannen? Heeft de initiatiefnemer kennis genomen van de bevindingen van de buurt? Hoe gaat de initiatiefnemer rekening houden met de bevindingen van de buurt? Hoe denkt de buurt rekening te houden met de bevindingen van de initiatiefnemer?’ (bladzijde 42).

Vraag voor de raad: Hoe zorgvuldig vinden jullie de gevoerde dialoog?

Bijlage Omgevingsvisie Staphorst voor Elkaar[12]

De gemeente Staphorst wil graag de leefkwaliteit in samenwerking met inwoners verbeteren (bladzijde 11).

Vraag voor de raad: De ontwikkelende partijen vinden de alternatieven van de buurt geen verbetering en dus wordt dit niet overgenomen. Wat maakt dat het college instemt als dit ten koste gaat van de leefkwaliteit van de buurt wetende dat er redelijke alternatieven zijn?

‘Voor het Reestdal streven we naar behoud en ontwikkeling van het kleinschalige en afwisselende natuur- en cultuurlandschap. We zetten het beleid ‘Van Sober naar Rijk’ door. We voorkomen versnippering in het landschap. We benadrukken de cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteit; de nadruk op natuur liggen (bladzijde 44).

Vraag voor de raad: Hoe beoordeelt de raad het deels kappen van het bosje en het toepassen van hoge goot- en nokhoogtes in licht van bovenstaande?

‘Waar gaan we bouwen? We willen verantwoord vernieuwen en daarom houden we bij woningbouwontwikkelingen – groot of klein – oog voor, en maken we gebruik van, onze cultuurhistorie en het unieke slagenlandschap.’

Vraag voor de raad: Hoe beoordeelt de raad het deels kappen van het bosje en het toepassen van hoge goot- en nokhoogtes in licht van bovenstaande?

Bijlage Woonvisie 2020-2024[13]

Vraag voor de raad: We lezen dat de gemeente graag de samenwerking met marktpartijen aangaat om meer nieuwbouw te realiseren. We lezen niet hoe de wederzijdse belangen afgewogen worden en met name belangen van omwonenden ook een plaats krijgen. Hoe kijkt de raad hiernaar?

Overige bijlage Parkeerkengetallen[14]

In de nota Parkeerkengetallen staat genoemd dat haaks parkeren bij het ontwerp van nieuwe plannen voorkomen dient te worden als deze aansluiten op de openbare weg.

Vraag voor de raad: Er lijken in dit plan 21 haakse parkeerplaatsen opgenomen te zijn. Dit is strijdig met de intenties van de gemeente. Hoe kijkt de gemeenteraad hiernaar?

---

[12] Gemeente Staphorst (2018), Omgevingsvisie Staphorst voor elkaar
[13] Gemeente Staphorst (2020), Woonvisie 2020-2024
[14] Gemeente Staphorst (2018), Nota Parkeerkengetallen